

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fenn utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 1 kiadás 1958 szeptember 22 6 óra 00 perc

Rendbehozzák Balatonfüred legszebb műemlékeit

1958 szeptember 22

Tatarozzák a Balatonvidék egyik legnagyobb műemlék-épületét, az 1790-ben copfstilusban épült balatonfüredi Horváth-házat. Az ősi Horváth házban Kossuth, Széchenyi, Wesselényi is töltötte nyári szabadságát.

Ugyancsak megkezdtek Balatonfüreden a vidék barokk építészetének egyik legszebb alkotásának, a Gombáskuriá tatarozását is. /MTI/

- 0 -

Madártani megfigyelő állomás épül a Velencei tó mellett

1958 szeptember 22

A Velencei tavon folytatott tudományos kutatások és megfigyelések bázisaként Agárd és Dinnyés között még az idén felépül a madártani megfigyelő állomás. Hat méter magas tornyából áttekinthető lesz az egész náderdő, megfigyelhető a madár-rezervátum élote és a népes madárvonulás. /MTI/

- 0 -

Győr-Sopron megyében öt kisipari szövetkezet ünnepli tizéves jubileumát

1958 szeptember 22

Tíz évvel ezelőtt öt kisipari termelőszövetkezet alakult Győr-Sopron megyében. Példájuk nyomán ma már 65 kisipari szövetkezet működik a megyében. A jubiláló szövetkezetek gyűlésen emlékeztek meg az évfordulőről. A kisipari szövetkezetek munkájáról Fürst Ferenc, a KISZÖV elnöke elmondotta, hogy legfontosabb feladatuknak tartják az állami ipar termelésének kiegészítését. Ezért egyre inkább áttérnek a kis sorozatu, minőségi termelésre, fokozzák a javító szolgáltatást és igyekeznek bekapcsolódni az exportba is. A megyében 43 községben akarnak cipész -részleget, vagy legalább is átvevő-helyet létesíteni. /MTI/

- 0 -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 2 kiadás 1958 szeptember 22 6 óra 05 perc

Jövőre már a Kontakta látja el az egész műszeripart kapcsolóberendezésekkel

1958 szeptember 22

A műszeripari és híradástechnikai műszerekhez szükséges bonyolult és finom kapcsolóberendezéseket eddig részben külföldről szerezték be, részben pedig az üzemek sajátmaguk állították elő. A terv az, hogy ezeket az alkatrészeket a Kontakta Villamos Felszerelési Anyagok Gyárában fogják gyártani. Így a jövő évben ez az üzem látja el a műszeripart a szükséges kapcsolóberendezésekkel, s néhány híradástechnikai gyár igényét is ki tudják elégíteni. Ezzel jelentős import válik feleslegessé, s a műszeripari üzemekben a kapcsoló gyártásra fordított erőket máshol tudják használni. /MTI/

- o -

Az MSZMP Borsod megyei bizottsága mellett tizenkét tagú művelődési tanács alakult

1958 szeptember 22

A párt művelődéspolitikai irányelveinek részletes feldolgozására és az abból adódó feladatok megvalósítására az MSZMP Borsod megyei bizottsága mellett tizenkét tagú művelődési tanács alakult.

A tanács fontos munkájának tekinti, hogy a dolgozók széles rétegeinek részvételével - felmérje a megye kulturális helyzetét és tervet készítsen a művelődési politika jobbátételére. Ezt a munkát már megkezdték, Sárospatakon, Szikszón és Sátoraljaujhelyen az irányelveket megvitatták a pedagógusokkal és az értelmiségi dolgozókkal. Hasonló értekezleteket tartanak még Ozdon, Gyöngyösben és Miskolcon is.

A megye művelődéspolitikai tervét a dolgozók latái és észrevételei figyelembevételével készítik elő. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 3 kiadás 1958 szeptember 22 6 óra 10 perc

Redőny műanyagból

1958 szeptember 22

A Kisalföldi Műanyagfeldolgozó Szövetkezet olyan műanyag redőnyt készített, amely megvédi a kirkakat a napsütéstől, ugyanakkor a zsaluszerű réseken át az áru jól látható. Az újfajta redőnyt az Országos Mezőgazdasági Kiállításon az Élelmiszerügyi Minisztérium pavilonjára szerelték fel. A redőny lakóházak ablakaira is alkalmazható, mert a napfényt visszatartásával megvédi a függőnyt és a belső berendezést, a nyári időszakban pedig hűtősen tartja a szobát. /MTI/

- o -

Nagyszabású békegyűlésre készülnek Nagykanizsán

1958 szeptember 22

Nagykanizsán a Hazafias Népfront, a békebizottság és a nőtanács nagyszabású békegyűlést rendez szeptember 27-én este. A város lakossága zászlókkal, feliratokkal, fáklyák fénye mellett vonul majd fel a gyűlésre, amelyen Szakasits Árpád, a Békevilág tanács irodájának tagja, az Országos Béketanács alelnöke mond ünnepi beszédet. /MTI/

- o -

Új sportpálya a Szunyog-szigeten

1958 szeptember 22

A Szunyog-sziget közepén sportpálya építéséhez kezdett a fővárosi tanács kertgondozó vállalata. A 6.400 négyzetméter nagyságú területet már rendezték, most a gyakorló futball-pálya talaját egyengetik. A tervek szerint október elején már sportolhatnak az erdővel határolt új futballpályán. /MTI/

- o -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 4 kiadás

1958 szeptember 22

6 óra 15 perc

Még az idén parosítják a Baross teret és a Blaha Lujza teret

1958 szeptember 22

A Blaha Lujza téren és a Baross téren lebontják a földalatti vasútépítkezés feleslegessé vált felvonulási épületeit és rövid időn belül megkezdik a két tér gyepesítését, parkosítását. A munkával előreláthatólag még ebben az évben elkészülnek. /MTI/

- 0 -

Háromszázötven vagon cirokszakált exportálnak Békés megyéből

1958 szeptember 22

Békés megyében 6000 holdról minden eddigig felülmúló mennyiségű és kiváló minőségű cirokszakált takarítanak be. A mezőkovácsházi járásban a termőterület jórészen 9-10 mázsás szakált és 20-25 mázsa megtermést vettek le egy-egy holdról. A száraz időjárás a ciroknak rendkívüli mértékben kedvezett, úgy hogy összesen a tavalyi 260 vagon helyett 350 vagon cirokszakált exportálhatnak a Békés megyei földművelésszövetkezetek. /MTI/

- 0 -

Tanácsköztársasági iratok kerültek elő Kaposvárott

1958 szeptember 22

A kaposvári levéltár dolgozói eddig ismeretlen tanácsköztársasági dokumentumokat találtak az 1919-es alispáni iratok tanulmányozása közben. Előkerült Somogy megye munkástanácsainak megalakulásával foglalkozó több irás és a megyei munkástanács első időszakáról egyetlen - jegyzőkönyve.

Az iratokat bemutatták majd a 40. évforduló alkalmából Kaposvárott megnyíló kiállításon és megjelentetik a forradalmi emlékkötetben is. /MTI/

- 0 -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 5 kiadás

1958 szeptember 22

óra perc

Tíz év alatt 30.697 ujtítás, 73.604.814 forint megtakarítás az Egyesült Izzóban

1958 szeptember 22

Az ujtító mozgalom tizedik évfordulója alkalmából az Egyesült Izzó ujtítási osztálya felmérte mit végeztek ez alatt az idő alatt. A gyár dolgozói 1948-tól 30.697 ujtítást adtak be, s az elfogadott javaslatok megvalósításával 73.604.814 forint megtakarításhoz jutott az üzem. Az ujtítóknak 7.160.012 forintot fizettek ki.

A gyár ujtító mozgalma a 10 év alatt jelentősen fejlődött. Ez nemcsak a javaslatok számának emelkedésében, hanem azok jelentőségében gazdaságosságában is megmutatkozik. A mozgalom megindulásának évében ugyanis 545 ujtítást nyújtottak be, amelyek 2.200.000 forint megtakarítást eredményeztek. A 10 év alatt 549 ujtítást tartanak nyilván, s ezek várható évi megtakarítása csaknem hatmillió forint. /MTI/

- 0 -

Az utolsó negyedévben csaknem négy milliárd forint fordít a posta a telefon kábelhálózat bővítésére

1958 szeptember 22

A posta a távbeszélő központok befogadóképességének növelésén kívül gondot fordít arra is, hogy - ahol a legszükségesebb - bővítse a hálózatot. Ez a feltétel ugyanis annak, hogy a központok szabad állomásait eloszthassák. A negyedik negyedévben Budapesten és vidéken csaknem négy milliárd forintot költenek erre a célra.

Az összeg jelentős részéből - csaknem kétmillió forintból - bővíti a Népszínház utca és környékének telefonkábel hálózatát. A Döbrentei téren és Csepelen fémilliárd forintos költséggel építenek kábelket. Vidéken Hegyeshalom, Békéscsaba és Tolna távbeszélő hálózatát bővíti, illetve korszerűsítik. /MTI/

- 0 -

Munkásmozgalmi emlékművet emelnek Debrecenben

1958 szeptember 22

ának

A Tanácsköztársaság kikiáltás/ 40. évfordulójára Debrecenben munkásmozgalmi emlékművet állítat a városi tanács. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 6 kiadás 1958 szeptember 22 9 óra 40 perc

Füzetek, könyvek a pártoktatásban résztvevőknek

1958 szeptember 22

A politikai képzés sikere érdekében a nem-sokára megkezdődő pártoktatási évben mind a hallgatók, mind a propagandisták számára biztosítják a különböző ideológiai, politikai és gazdasági kérdéseket tárgyaló füzeteket, könyveket.

Az időszerű kérdések tanfolyamán az új oktatási évben már nemesak az előadók, hanem a hallgatók is kapnak olyan segédanyagot, amely a tananyagban szereplő kérdéseket részletesen magyarázza. A marxizmus-leninizmus kérdései című tanfolyamok résztvevőinek, akik eddig csak klasszikus művekből vett szemelvényekből tanulmányozták az ideológiai kérdéseket, népszerűen megírt tankönyv, valamint irodalomjegyzék áll majd rendelkezésükre. Az ipar- és a mezőgazdaság fontosabb kérdéseit feldolgozó Gazdaságpolitikai kérdések című tanfolyamokon aktuális irodalmat és bizonyos klasszikus műveket is tartalmazó segédanyag alapján foglalkoznak a témával. Megfelelő füzetekkel, tankönyvekkel látják el a politikai gazdaságtant, a filozófiát és a magyar munkásmozgalom történetét tanulmányozó hallgatókat is. A kiadványok időben a hallgatók kezébe kerülnek majd.

A propagandisták munkájának elősegítésére a pártbizottságok jól felszerelt tanulószobákat rendeznek be, ahol könyvtár, folyóiratok és más segédanyagok állnak majd rendelkezésükre. /MTI/

- 0 -

Magyar levéltári anyag a prágai összlevéltári kiállításon

1958 szeptember 22

Prágában megrendezett összlevéltári kiállításon a Magyar Országos Levéltár a szlovákok történetére vonatkozó levéltári anyagot adott kölcsön. A kiállítás, amely levéltári konferenciával egybekötve mutatott be - szeptember végéig lesz nyitva. /MTI/

- 0 -

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 7 kiadás 1958 szeptember 22 8 óra 10 perc

Külpolitikai előadássorozatot indít az Országos Béketanács

1958 szeptember 22

Az Országos Béketanács előadássorozatát kezd a nemzetközi helyzetről. Az előadások célja, hogy megmutassák az események hátterét, minél több ember számára világossá, és érthetővé tegyék a nemzetközi helyzet fő problémáit. Az előadók külpolitikai szakértők, külföldön járt újságírók, a nemzetközi kérdéseken jártas politikusok lesznek, akik a kérdéseket az újságok cikkeinél részletesebben, a szentanu és a szakértő hitelsségével tárják a hallgatók elé, ismertetik a nemzetközi összefüggéseket és a legkülönbözőbb külpolitikai irányzatok véleményeit.

Az előadások témáját mindig a napirenden levő időszerű külpolitikai kérdések adják. Az első előadást szeptember 30-án, kedden délután rendezik az Építők Rózsá Ferenc Művelődési Házának második emeleti kámeratermében. Ez az előadás a Távolkelet problémáival, a Kínai Népköztársaság kül- és belpolitikájával foglalkozik. Az előadó Csatorday Károly, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, aki több évet töltött Kínában és alapos ismerője a távolkeleti helyzetnek.

A további tervek között szerepel előadás az atomenergiáról, az atomtudósok nemzetközi tárgyalásairól és a leszerelés témaköréről, az Egyesült Nemzetek Szervezetének most folyó 15. közgyűléséről, továbbá a nyugatnémet militarizmusról. /MTI/

- 0 -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 6 kiadás 1958 szeptember 22 9 óra 40 perc

Füzetek, könyvek a pártoktatásban résztvevőknek

1958 szeptember 22

A politikai képzés sikere érdekében a nem-sokára megkezdődő pártoktatási évben mind a hallgatók, mind a propagandisták számára biztosítják a különböző ideológiai, politikai és gazdasági kérdéseket tárgyaló füzeteket, könyveket.

Az időszerű kérdések tanfolyamán az új oktatási évben már nemcsak az előadók, hanem a hallgatók is kapnak olyan segédanyagot, amely a tananyagban szereplő kérdéseket részletesen magyarázza. A marxizmus-leninizmus kérdései című tanfolyamok résztvevőinek, akik eddig csak klasz-szikus művekből vett szemelvényekből tanulmányozták az ideológiai kérdéseket, népszerűen megírt tankönyv, valamint irodalomjegyzék áll majd rendelkezésükre. Az ipar- és mezőgazdaság fontosabb kérdéseit feldolgozó Gazdaságpolitikai kérdések című tanfolyamokon aktuális irodalmat és bizonyos klasz-szikus műveket is tartalmazó segédanyag alapján foglalkoznak a témával. Megfelelő füzetekkel, tankönyvekkel látják-ei a politikai gazdaságtant, a filozófiát és a magyar munkásmozgalom történetét tanulmányozó hallgatókat is. A kiadványok időben a hallgatók kezébe kerülnek majd.

A propagandisták munkájának elősegítésére a pártbizottságok jól felszerelt tanulószobákat rendeznek be, ahol könyvtár, folyóiratok és más segédanyagok állnak majd rendelkezésükre. /MTI/

- 0 -

Magyar levéltári anyag a prágai összlevéltári kiállításon

1958 szeptember 22

Prágában megrendezett összlevéltári kiállításra a Magyar Országos Levéltár a szlovákok történetére vonatkozó levéltári anyagot adott kölcsön. A kiállítás, amelyet levéltári konferenciával egybekötve mutattak be - szeptember végéig lesz nyitva. /MTI/

- 0 -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 7 kiadás 1958 szeptember 22 8 óra 10 perc

Külpolitikai előadásorozatot indít az Országos Béketanács

1958 szeptember 22

Az Országos Béketanács előadásorozatot kezd a nemzetközi helyzetről. Az előadások célja, hogy megmutassák az események hátterét, minél több ember számára világossá, és érthetővé tegyék a nemzetközi helyzet fő problémáit. Az előadók külpolitikai szakértők, külföldön járt újságírók, a nemzetközi kérdéseken jártas politikusok lesznek, akik a kérdéseket az újságok cikkeinél részletesebben, a szentanu és a szakértő hitelűséggel tárják a hallgatók elé, ismertetik a nemzetközi összefüggéseket és a legkülönbözőbb külpolitikai irányzatok véleményeit.

Az előadások témáját mindig a napirenden levő időszerű külpolitikai kérdések adják. Az első előadást szeptember 30-án, kedden délután rendezik az Építők Rózsá Párhuzamos Művelődési Házának második emeleti kámeratermében. Ez az előadás a Távolkelet problémáival, a Kínai Népköztársaság kül- és belpolitikájával foglalkozik. Az előadó Csatorday Károly, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, aki több évet töltött Kínában és alapos ismerője a távolkeleti helyzetnek.

A további tervek között szerepel előadás az atomenergiáról, az atomerőművek nemzetközi tárgyalásairól és a leszerelési témaköréről, az Egyesült Nemzetek Szervezetének most folyó 13. közgyűléséről, továbbá a nyugatnémet militarizmusról. /MTI/

- 0 -

B 8. kiadás 1958. szeptember 22. 10 óra 05 perc

A fotóművészek/megtárgyalják a párt művelődéspolitikai irányelveiből fakadó feladatokat

1958. szeptember 22.

Az RSZMP Központi Bizottságának nemrég megjelent művelődéspolitikai téziseiből adódó feladatok kidolgozását most kezdte meg a Fotóművészek Szövetsége.

A szövetség elméleti munkaközössége a marxista esztétika elveinek figyelembe vételével igyekszik olyan segítséget nyújtani a fotóművészek munkájához, a fényképezés formanyelvének fejlesztéséhez, hogy a művészek munkái egyre inkább tükrözzék a szocialista-realista alkotómódszert. A munkaközösség vitára bocsátja az elkészült programot, s kiváló előadók vezetik majd ezeket a tanácskozásokat.

A szövetség fontos feladatának tekinti az amatőrök széles rétegének nevelését is. Rajuk fokozottabb mértékben hat a régi polgári ízlés, a gicceses ábrázolási mód, s ezért előadásokat tartanak majd számukra, hogy nagyobb igényességgel válasszák meg témáikat, a feldolgozás módját. Budapesten és vidéken már számos fotóklub működik, s mivel az amatőr fényképészek száma igen nagy, nevelésük feltétlenül hat a közízlésre is. A nevelőmunkának ezenkívül még egy fontos következménye is lesz, mivel széles rétegek ismerkednek meg a művészi szép fogalmával, fokozatosan rászoktatják őket a képzőművészet megkedveltetésére, a tárlat látogatásra is. A szövetség végül érvényre kívánja juttatni az esztétika követelményeit a fotóipari vállalatok, fényképész-szövetkezetek és más hasonló intézmények munkájában is, tekintettel arra, hogy a kispolgári ízlés még erőteljesen hat a megrendelésre készülő képeken. Különösen fontosnak tartja a szövetség ezt a feladatot, mert a fényképek ugyiszólván minden családi otthonba eljutnak, s ízlésalkító hatásuk igen nagy. /MTI/

Ötvenhat kőszennlőti lakás épül a Pécsujhegyi Erőmű dolgozóinak

1958. szeptember 22.

Az épülő Pécsujhegyi Erőmű a jövő év második felében kezdi meg üzemelését, a dolgozók részére azonban máris gondoskodnak megfelelő lakásokról. Jelenleg 66 kőszennlőti lakás épül, ebből az első 24 lakást már a jövő hónap közepén átadják. /MTI/

10. h

B 9. kiadás 1958. szeptember 22. 10 óra 30 per

Rácz Elemér egyetemi tanár nyilatkozata a nemzetközi repüléstechnikai kongresszusról

1958. szeptember 22.

A Nemzetközi Repüléstechnikai Szövetség madridban tartotta első kongresszusát, amelyen a Magyar Tudományos Akadémia képviselőjében részt vett Rácz Elemér egyetemi tanár, a Budapesti Műszaki Egyetem repülőgépek tanszékének vezetője. Visszatérése után kongresszusi tapasztalatairól a következő nyilatkozatot adta az MTI munkatársának:

- Két évvel ezelőtt merült fel a repüléstechnika szakemberei részéről az az igény, hogy alakítsák meg a Nemzetközi Repüléstechnikai Szövetséget és rendszeres időközönként tartsanak nemzetközi kongresszusokat. Korábban is rendeztek repüléstechnikai kongresszusokat - főleg Amerikában és Angliában - azonban ezeket, bár más országok képviselői is jelen voltak - mégsem lehetett széleskörű nemzetközi tanácskozássá tekinteni.

- A nemzetközi Repüléstechnikai Szövetség madridi kongresszusán mintegy hatszáz-an vettek részt, több mint negyven ország képviselőjében. A kongresszust nagyon körültekintően, jól szervezték meg, s megasszínvonalú előadásokban számoltak be a repüléstechnika legújabb eredményeiről. Összesen 45 előadás hangzott el. Több előadásban foglalkoztak a szuperszonikus gépek tervezésével, ezenkívül nagy helyet foglaltak el a törzs- és a szárny kialakításának, az ilyen gépeknél jelentkező hőfeszültségek számításának kérdései, valamint a hajtóművek problémái. Ugyancsak több előadásban elemezték a függőleges felszállás jelentőségét és a gyűrűszárny előnyeit. A légi közlekedés rohamos fejlődésével nagy jelentőségük lesz azoknak a repülőgépeknek, amelyek helikopterhez hasonlóan függőlegesen szállnak fel a repülőtérről és bizonyos magasság elérése után vízszintes irányba fordulva, nagy sebességgel repülnek tovább. E gépeknél a szárny köralakban övezi a törzset. E megoldás különféle előnyökkel jár.

- Mint egészen új tudományág szerepelt a tanácskozáson a magneto-hidrodinamika, amely a vezetőképes folyadékok, például megionosított fémek áramlásával foglalkozik az elektronágneses térben. Ezek az anyagok nemcsak a reaktorteknikában nagy jelentőségűek, hanem fontos szerepük lesz a bolygóközi közlekedés hajtóműveinél is.

- A nemzetközi repüléstechnikai kongresszus kiváló alkalmat adott a legújabb tudományos eredmények megismerésére, a tapasztalatok kicserélésére, s ezáltal a repüléstudomány további fejlődésére - mondotta befejezésül Rácz Elemér professzor. /MTI/

10. h

B 10. kiadás

1958. szeptember 22.

10 óra 30 perc

Értékes anyagokat vonnak ki a Dunai Vasmű elfolyó ipari vizéből

1958. szeptember 22.

A Dunai Vasműben megállapították, hogy a Dunába elfolyó ipari víz értékes ólmot és cinket tartalmaz. Pócze László és Kalmár Elemér vegyészmérnökök hosszabb kísérletezés után olyan vegyületet állítottak elő, amely az ólmot és a cinket sok alakjában kioldja. Az így nyert ólom- és cinkó a vegyipar számára igen hasznos alapanyag. A vasműben már megkezdték középüzemi berendezés készítését az értékes anyagok kinyerésére.

Az az ólom és cinkó kivonását nagyszemélyesen is megoldják, szakemberek véleménye szerint, naponta körülbelül negyvenezer forint értékű anyagot menthetnek meg az elfolyó ipari vizből. /MTI/

"Elektromos agyközpont" készül a komlói szénosztályozó munkájának irányítására

1958. szeptember 22.

A komlói szénosztályozón rövidesen elkészül az 1-es és 2-es gépsor automatikus vezérlőberendezése. Ez a berendezés valóságos "elektromos agyközpont" lesz. A diszpécser innen ellenőrzi az egyenként és műszakonként 120 vagonos menet osztályozó gépsorok - az úgynevezett szénosztályozók - munkáját. A szén utját és a gépek esetleges hibáit a műszerek fényel, vagy hanggal jelzik. Üresjárat, szénhiány és géphiba esetén a műszerek automatikusan kikapcsolják a gépeket, majd a hiba megszüntetése után bekapcsolódnak. /MTI/

Nyolcszáz tonna kőnt adott már az iparnak és a mezőgazdaságnak a sztálinvárosi kénüzem

1958. szeptember 22.

A nyolcadik hónapja működő sztálinvárosi kénüzem termelése annyira felfejlődött, hogy a koksizelő kamrájából ma már naponta átlagosan négy tonna kőnt vonnak ki. Az üzem indulása óta körülbelül nyolcszáz tonna kőnt adott a mezőgazdaságnak, elcsinálta a kén-savgyárnak, az utóbbi időben pedig a péti Nitrogén Műveknek növényvédőszer gyártásához. /MTI/

B 11. kiadás

1958. szeptember 22. 10 óra 35 perc

A Vörmezőn, vagy a Palota-téren állítják fel a Dózsa szoborcsoportot - Készül a Tanácsköztársasági emlékmű

1958. szeptember 22.

Kiss István szobrászművésznek két alkotása került be a szocialista országok moszkvai képzőművészeti tárlatán résztvevő magyar gyűjteménybe. A művész a fiatal magyar szobrászok egyik legtehetségesebb tagja. A Képzőművészeti Főiskola másodéves hallgatója volt, amikor munkástámaja művével résztvett az 1950-es őszi tárlaton. Azóta műveit nem egyszer külföldön kiállították és számos pályázaton ért el kiváló eredményt. Főiskolai hallgató korában harmadik lett a Hunyadi János megmintázására kiírt pályázaton, majd az utolsó államvizsgálata évében megnyerte a Dózsa pályázatot. Legutóbb fogadták el szobortervét a tanácsköztársasági emlékműre. Kiss István szobrászművész munkásságáról és művészi terveiről a következőket mondotta a Magyar Távirati Iroda munkatársának:

- A Dózsa szoborcsoport mintázásának befejezése után most ismét olyan szobor alkotására készülök, amelynek megformálása a legtöbbet követeli a művésztől. Majdnem négy évig dolgoztam a Dózsa Györgynek emléket állító kompozíción. A mű tiz szoborból áll, főalakja Dózsa György, őt veszik körül társai. A szoborcsoportot most faragják kőbe. Ezt a munkát előreláthatólag december végére befejezik. A Fővárosi Emlékmű Felügyelőséggel a közeljövőben választjuk ki a fővárosban ezt a helyet, ahol a szoborcsoport a legjobban érvényesül. Véleményem szerint a Vörmező, vagy a Vár alatti Palota-tér kínálkozik erre a célra a legmegfelelőbbnek.

- Az új feladatot úgy megvalósítani a tanácsköztársasági emlékműre kiírt pályázaton első díjat nyert szobortervemet, hogy az a legmóltóbban állítson emléket az első magyar proletárállam nagyszerű napjainak. Szobrom a Dózsa György uton mintegy megnyitja a felvonulási utazakaszt, amelyet a Lenin szobor zár majd le. A díjnyertes szoborterv hosszú ideig érlelődött bennem. Először a Dózsa emlékműhöz hasonlóan sok alakos kompozícióra gondoltam, majd leszókkenttem a figurák számát ötre, illetve háromra. Hosszu vívódás után találtam rá a megoldásra: egy alakban összpontosítani mindazt, ami az emberekben a Tanácsköztársaságról él, a forradalmi lendületet és dinamikát. Szobrom Berényi Öbört 1919-es plakátját idézi: sokan emlékeznek még a főváros utcáin megjelölt rajzra, amely az ellenséges áradattal kétségbeesetten szembefeszülő katonát ábrázolta. A plakát felirata vészkiáltás "Fegyverbe" volt. /folyt.köv./

10/25

MTI BELFÖLDI HIREK

B 12. kiadás

1958. szeptember 22.

11 óra 30 perc

/A Vármezőn, vagy...folyt./

- A ma e bere vagyok, s fiától művész, Nincs még kialakult formanyelven, minden műven utkeresés is. Léptést akarok tartani a fejlődéssel. Mondanivalómat egyszerű tömören beszélő művekkel akarom közölni az emberekkel.

- A tanácskörtársasági emlíktű szobráknak alkotásánál megvárom, amíg döntenek az építészeti részről. A mintázást a szobor mintegy két és fél méter magas modelljének elkészítésével folytatom és annak befejezése után készítem el az eredeti nagyságu művet - mondotta Kiss István. /MTI/

Nagymennyiségű Sárfahér-szőlő érkezett az Alföldről

1958. szeptember 22.

- Nagyvásártelpre hétfőn reggel 144 vagon és 25 tehergépkocsi áru érkezett, ebből 42 vagon vegyes zöldséru, 59 vagon burgonya, 40 vagon nyárböcs és 1 vagon kínai tojásper.

A KÖZÉRT boltok a fejéskáposzta árát kilónként 1.80-2.20 forintra csökkentették. A földművelésügyi zöldséges árudák a főzéstököt kilónként 1, a piroskáposztát 2.40, a kékáposztát 2 forintért árusították, a gyömlöttök kilóját 2.80 forintért adták. - burgonya, hagyma, paradicsom és a zeller ára nem változott. Az Alföldről nagymennyiségű Sárfahér-szőlő érkezett, a KÖZÉRT boltok kilónként 5.20 forintért hozták forgalomba. - besztecei megváló szilvát 2.60-2.80 forintért árusították, a birsalmit osztályozva 4.80-5.80 forintért adták. Hamburgon át egy vagon kínai tojásper érkezett, szétosztását a KÖZÉRT fűszer- és tejboltok között szerdán kezdik meg. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 13. kiadás

1958. szeptember 22.

11 óra 30 perc

Tovább kívül a szovjet és a magyar mezőgazdaság tapasztalatcseréje
- J. Sz. Volcsenkó nyilatkozata

1958. szeptember 22.

J. Sz. Volcsenkó, a Szovjetunió Mezőgazdasági miniszterének első helyettese két munkatársa kíséretében tanulmányozta az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár látáivalóit. Tapasztalatairól a következőket mondotta az MTI munkatársának:

- Rendkívül jó benyomást tett rám ez a kiállítás. Ötletes a rendezés és a szakemberek számára is sokat mondanak az egyes pavilonok. Különös érdeklődéssel tekintettem meg a szőlészet és borászat pavilonját. E tekintetben számos olyan magyar tapasztalat van, amelyet mi a Szovjetunióban is jól használhatunk. Sok a jó magyar szőlőfajta és a magyar boroknak nemesek nagy múltjuk, hanem nagy jövőjük is van. Hasonló a helyzet a kertészetet illetően. A magyar kertészek tapasztalatait mi is értékesíthetjük.

- Az állattenyésztésben is komoly múltja van már a szovjet és magyar tapasztalatcserének. Örömmel látjuk a kiállításon, milyen jó eredményekhozott a magyar-tarka és a magyar-szürke szarvasmarha keresztezése a koztromai fajtával. Mint a bemutató igazolja, a sertésenyésztők és a juhások is élnek a Szovjetunió-beli fajták tenyésztésének és keresztezésének lehetőségével.

- Az utóbbi időben hasznos tapasztalatcsere alakult ki a silókukorica és a hibridkukorica-termesztést illetően. A Szovjetunióban most válik általánossá a hibridkukorica-termesztés és Magyarországon is most rendezkednek be a magyaránnyu hibrid-termesztésre. Rendkívül nagy jelentősége van tehát annak, hogy kicseréljük tapasztalatainkat és a legjobb törzsekkel issegítsük egymást.

- A gépesítési bemutatókon több olyan mezőgazdasági gépet láttunk, amely új technikai megoldásokat mutat be. Főleg a korszerű cukorrépa és burgonyaszószó gépek keltették fel érdeklődésünket.

- A magyar mezőgazdaság a kiállítás megrendezésével komoly szolgálatot tett a szocialista államok mezőgazdasági tapasztalatcseréjének előmozdításáért. Az itt bemutatott eredmények nemcsak az egyes országok sikereit bizonyítják, hanem egyben tanúságot tesznek az egész szocialista tábor mezőgazdaságának fejlődéséről és további rendkívül nagy távlatairól is. /MTI/

11 ¹⁰

MTI BELFÖLDI HIREK

B 14. kiadás 1958. szeptember 22. 12 óra 40 perc

Időjárásjelentés

1958. szeptember 22.

A Meteorológiai Intézet jelenti szeptember 22.-én, hétfőn délben 12 órakor:

Felhős, esős idő

A hűvösebb, óceáni légtömegek kelet felé vezető útjukban az Alpoktól és a Kárpátoktól északra haladtak. Közép-Európa északi részein változókonny az időjárás, és kisebb-nagyobb megszakításokkal állandóan esik az eső. Tegnap Európa déli felében kellenes, meleg volt az idő, a legmagasabb nappali hőmérséklet 26-29 fok között váltakozott.

Hezánkban vasárnap tulnyomóan felhős, a kora délelőtti órákig ködös, párás volt az idő, délután átmeneti javulás következett be és a hőmérséklet keleten 22-24 fokra, máshol 26-28 fokra emelkedett. Hajnalban általában 13-16 fokra hűlt le a levegő. Az északi megyékben néhány helyen jelentőktelen eső volt.

Budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 19.8 fok volt, a sokévi átlagnál 4.2 fokkal magasabb.

Budapesten hétfőn 12 órakor a hőmérséklet 22 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, elig változik.

Várható időjárás kedden estig: Felhős idő, sok helyen esővel, főképp keleten zivattal. Megkülönböztető nyugati, északnyugati szél. A hőmérséklet általában esőkken.

Várható legmagasabb hőmérséklet ma éjjel: 11-14, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: általában 17-20, délkeleten 20-23 fok között.

Távolabbi kilátások: Hűvös idő, esőkkel.

A Duná vizállása Budapestnél hétfőn reggel:

206 cm. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 15. kiadás 1958. szeptember 22. 13 óra 50 perc

Révész Géza honvédelmi miniszter távirata a Bolgár Néphadsereg Napja alkalmából

1958. szeptember 22.

Ivan Mihajlov hadseregtábornok elvtársnak, a Bolgár Népköztársaság honvédelmi miniszterének,

Szófia

Kérem hadseregtábornok elvtárs, hogy szeptember 23.-a, a Bolgár Néphadsereg Napja alkalmából fogadja a magam és a Magyar Néphadsereg egész személyi állománya nevében küldött forró elvtársi üdvözlömetet.

Kivánom, hogy a testvéri Bolgár Néphadsereg újabb sikereket érjen el a harci és politikai kiképzésben és mindenkor eredményesen védelmezze a Bolgár Népköztársaság függetlenségét a szocializmust építő bolgár nép békés alkotó munkáját.

Révész Géza vezérezredes,
a Magyar Népköztársaság honvédelmi minisztere.

/MTI/

A hulladékok feldolgozására új üzemrészt létesítenek a komáromi lenfonóban

1958. szeptember 22.

A Komáromi Lenfonógyárban a kártoló-, a nedvesítő és az előfonó üzemből keletkező lenkóc feldolgozására szárazfonó üzemet létesítenek, amelyet használaton kívüli, felnyitott gépekkel rendeznek be. Egy 160 orsós szárazfonó gépet már összeszereszték és kipróbáltak. A tervek szerint még két fonó- és több nyújtógép kerül felszerelésre. Az új üzemrészen az utolsó negyedévben megkezdik a termelést és havonta két-három tonna hulladékból készítenek jóminőségű fonalat a szőnyeggyárak részére. /MTI/

Textilipari ujitókiállítás nyílt Győrött

1958. szeptember 22.

Hétfőn délelőtt Győrött, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának székházában, ujitókiállítás nyílt meg. A kiállításon a megye tizenegy nagyobb textilipari üzeme mutatja be a gazdaságos termelést és a minőség javítását szolgáló ujitásokat. /MTI/

1345

B 16. kiadás

1958. szeptember 22. 13 óra 50 perc

Ujabb külföldi vendégek érkeztek a Bartók-fesztiválra - Yehudi Menuhin látogatásai

1958. szeptember 22.

Az ünnepi Bartók-hangversenysorozatra újabb külföldi vendégek érkeztek Budapestre. A magyar fővárosban tartózkodik már Szenkár Jenő, a Düsseldorfben élő kiváló magyar karmester, Sir Eugen Goossens, a világhírű angol karmester, Ladislav Burlas, neves szlovák zenetudós és Bartók-kutató, Werner Richter, lipcsei zongoraművész és Nagy István romániai magyar író.

Yehudi Menuhin vasárnap délelőtt jótékonycélu koncertet adott a Bartók-teremben egy árveház javára, a délutáni órákban pedig magyar zeneszerzőkkel, művészekkel találkozott. Hétfőn reggel felkereste a Lorántffy Zsuzsanna utcai zenei általános iskolát, ahol meghallgatott egy órát, a kamarakórus több énekszámát, néhány hegedűszakos fiatalt, majd ő is játszott a gyermekek előtt. Az iskola egyik tanárnőjében, Dullien Klára hegedűművésznőben régi ismerőst fedezett fel, akivel mintegy három évtizeddel ezelőtt együtt lépett fel Amerikában. Yehudi Menuhin akkor még mindössze tíz éves volt. A kiváló hegedűművész hétfőn délelőtt nyilvános főpróbát tartott az Erkel Színházban. /MTI/

Kiállítás nyílt Az ember tragédiája ősbemutatójának 75. évfordulóján

1958. szeptember 22.

Az ember tragédiája ősbemutatójának 75. évfordulója alkalmából az Országos Színház-történeti Múzeumban kiállítás nyílt. Az ősbemutatót 1883 szeptember 21.-én tartották a régi Nemzeti Színházban, s a Tragédia első rendezője Paulay Ádám volt. A kiállítás fényképekkel, újságcikkekkel, színlapokkal, díszlettervekkel mutatja be az első, majd a további hazai és külföldi előadások szereplőit, rendezőit, díszletterveit, sahzai és külföldi előadásokra vonatkozó egyéb dokumentumokat. /MTI/

13.45

B 17. kiadás

1958. szeptember 22. 14 óra 10 perc

Ujabb feladatot oldott meg a győri Kossuth-díjas műszaki brigád

1958. szeptember 22.

A Wilhelm Pieck Vagon- és Gépgyárban két évvel ezelőtt új technológiát vezettek be a Diesel-motor főtengely gyártásánál. Ottegu műszaki brigád dolgozta ki az új eljárást, amelyért a brigád tagjait Kossuth-díjjal tüntették ki. Azóta a forgattyus főtengelyt a 13.5 centiméter furatú motorokhoz nem forgácsolással, hanem úgynevezett zömítő sajtólással készítik a nyolcszáz tonnás hidraulikus préggépen. Ezzel az anyagfelhasználás majdnem negyedére csökkent és nagy megtakarítás mutatkozik a munkálásnál is.

A kohó- és gépipari miniszter a z év elején felhívta a Kossuth-díjas brigádtagokat, tervezzen a Lenin Kohászati Művek részére, a győrihez hasonló, olyan szerszámot, amelynek segítségével a nagyobb, 17 centiméter furatú, Diesel-motorok forgattyus főtengelyét is zömítő sajtólással gyárthatják. A feladatot a brigád sikerrel megoldotta. Megtervezték a nem kevesebb, mint háromkét tonna súlyú, az ediginél is korszerűbb szerszámot. Ebbe helyezik bele a felmelegített acélsúlyt és a három ezer tonnás hidraulikus préggéppel alakítják ki a tengelyen a forgattyukarokat.

A szerszámot a Wilhelm Pieck Gyár központi szerszámüzemében készítik el és jövő év közepén innen szállítják majd Diósgyőrbe. /MTI/

Zenétörténeti előadásorozat

1958. szeptember 22.

Indul a Magyar-Szovjet Barátság házában a Gorkij könyvtár kotta- és hangláncotárának igénybevételével. Az előadásorozat tíz előadásban az újkori európai műzene történetét öleli fel. A bevezető előadást szeptember 23.-án este 7 órakor tartják a Gorkij fasor 45.sz. alatti helyiségben. /MTI/

Közlemény

1958. szeptember 22.

Augusztus 18.-án a Szolnokról Budapestig közlekedő vonatról, augusztus 20.-án a bálatszeméni állomáson a vonatról, augusztus 23.-án pedig a tihanyi moló-esárda mellett parkirozó Skoda gyártmányú gépkocsiból elloptak egy-egy fényképezőgépet. A rendőrség értesíti a jogos tulajdonosokat, hogy a fényképezőgépet átvehetik a XIV. kerületi rendőrkapitányságon /XIV. kerület Vorosilov ut 83.II. emelet 9. számú szoba./ /MTI/

14.25

B 18. kiadás

1958. szeptember 22. 11 óra 20 perc

Szolnok megyében átlagosan két mézával fizetnek jobban a termelőszövetkezetek kukoricatáblái, mint az egyéni parcellák

1958. szeptember 22.

Szolnok megyében gyors ütemben halad a kukorica betakarítása. A körülbelül 150.000 hold kukorica vetésterületnek már több mint 60 százalékát letörték. A töréssel egyidejűleg megkezdték a kukoricaszár összehordását és előkészítését a silózásra. Az egyénileg dolgozó parasztek kukorica parcellái holdenként általában 10,8 mézát adnak, míg a termelőszövetkezetek tábláiról átlagosan 12,6 mézát takarítanak be.

Különösen jól fizetnek az idén a termelőszövetkezetek ikersorban vetett kukoricatáblái. A mezőházi Tancsics Termelőszövetkezet 300 holdas kukoricatáblája, amit a Kalbai-főle ikersoros módszerrel vetettek, körülbelül 600 mézával termett többet, mint a hasonló területen más módszerrel vetett kukoricájuk. Az ikersoros vetésű kukorica szára is jóval magasabb az átlagosnál s kiválóan alkalmas silotakarmány készítésre. /MTI/

Termelőszövetkezeti csoporttá alakult a gelsei női szakcsoport

1958. szeptember 22.

Nem egészen egy éve a Zala megyei Gelse községben kilenc asszony 17 holdas tartálékterületen termelési szakcsoportot alakított. A közös munkában eltöltött esztendő jó eredményeket hozott, ezért most elhatározták: tovább lépnek a közös úton. Termelőszövetkezeti csoporttá alakították. A gelsei termelőszövetkezeti csoport az első olyan paraszti közösség a megyében, amelynek csak női tagjai vannak. /MTI/

Elindult Finnországba a somogyi körte

1958. szeptember 22.

A Somogy megyei Bárdibükki Állami Gazdaság 200/holdas gyümölcsöséből már elindították Finnországba az első négyvagonos körteszállítványt, jegelt hűtőkocsikban. Az első szállítványt folyamatosan követi a többi: az izes somogyi körték eljutnak Svájcba, Csehszlovákiába, Ausztriába és a Német Demokratikus Köztársaságba is. /MTI/

B 19. kiadás

1958. szeptember 22. 14 óra 20 perc

Tengeri személyszállító motoroshajó készül Balatonfüreden

1958. szeptember 22.

A Balatonfüredi Hajógyárban tengeri személyszállító motoroshajó építését kezdték meg Sziria részére. A hajóval a nagyobb tengerjáró hajókról szállítják az utasokat a belső kikötőbe, s ugyanígy a postaforgalmat is ezzel bonyolítják le. A gyorsjáratu Dieselmotoros hajót még az idén átadják a megrendelőnek. /MTI/

-o-o-o-

Napi százhusz vagon szenet hoznak felszínre az ország harmadik szkip-aknáján

1958. szeptember 22.

A Várpalotai Szénbányászati Trösztnél néhány hónappal ezelőtt készült el Közép-Európa egyik legkorszerűbb szénfelvonó aknája. Azóta a bányászok leküzdötték a kezdeti nehézségeket és a hatalmas szénfelvonó tartály fordulási idejét két és fél percről két percre csökkentették. Így ma már napi százhusz vagon szenet hoznak felszínre az ország harmadik szkip-aknáján. /MTI/

-o-o-o-

Négy és fél év alatt 3.320 lakás épült Békés megyében

1958. szeptember 22.

Békés megyében az elmúlt négy és fél évben 3.320 lakást építettek, ebből kétezernél többet magánkeziről. Az építettek között egyre több az ipari munkás, a termelőszövetkezeti tag, az állami gazdasági és építkezési dolgozó. Az idén az első félévben 347 új lakást adtak át. /MTI/

-o-o-o-

19.14

B 20. kiadás

1958. szeptember 22. 14 óra 21 perc

A hároméves terv idején kétszázhuszmillió forintot fordítanak a borsodi szénrész bányái zománok korszerűsítésére

1958. szeptember 22.

A Borsodi Szénbányászati Kösztnél végzett gazdaságossági számítások alapján megállapították, hogy a napi negyven vagonon felül termelő bányákban termelik legelőbbben a szénét. Éppen ezért a hároméves terv idején, új aknák mélyítése helyett, elsősorban a meglévő bányái zománok korszerűsítik. Jelenleg három borsodi bányai zománok korszerűsítési terveit végzik. Ezenkívül további hat bányai zománok korszerűsítési terveit készülnék. Ezeknél a bányai zománoknál 1960-ra fejezik be a felújítást. Így a hároméves terv idején, kétszázhuszmillió forintos beruházással, korszerű, biztonságos és gazdaságosan termelő bányákká alakítják át a kisebb aknákat. /MTI/

Egy milliárd cigarettát - békési dohányból

1958. szeptember 22.

A most lezárult éves Békéscsabai Dohánybevételekben megkezdték az idei termésű dohány bevételeit. A megye termelőszövetkezetei általában több mint 10 mázsa dohánylevelet értékesítenek minden hold ültetvényről. A megyében összesen körülbelül egy milliárd cigarettához elegendő finom dohányt és mintegy 5.000 mázsa nikotin gyártására elegendő kapadohányt termeltek. /MTI/

Új helyiségbe költözött a Természettudományi Közlöny

1958. szeptember 22.

A Természettudományi Közlöny szerkesztősége új helyiségbe költözött. A szerkesztőség helye: Lenin körút 5.szám. Telefonja: 223-899. /MTI/

B 21. kiadás

1958. szeptember 22. 14 óra 35 perc

Szorosabb volt az együttműködés a termelőszövetkezetek és a gépgépjárműállomány között - magasabbak a termésnövekedések

1958. szeptember 22.

A Csongrád megyei eperjesi Ifju Gárda termelőszövetkezet - az ideiglenes, kísérletképpen - olyan szerződést kötött a Szentesi Gépgépjárműállomással, amely szerint a talajmunkáért nem előre meghatározott összeget fizet, hanem a betakarított termés bizonyos százalékát. Ely módon a gépgépjárműállomány is érdekelt a magasabb termésnövekedés elérésében. Az anyagi érdekeltégen alapuló jobb együttműködés eredményeképpen, az aszályos időjárás ellenére, csaknem minden növényből jobb termést takarítanak be az Ifju Gárdában, mint a múlt évben. Kukoricából például a tavalyi 27 mázssal szemben 35 mázsat törnek átlagosan holdankint, kenderből 7, cukorrépból 8-10 mázssal nagyobb az átlagtermés a tavalyinál.

A kedvező eredmények láttán a szövetkezet tagsága úgy döntött, hogy jövőre az ideiglenes helyett több mint 1.000 holdat műveltet a gépgépjárműállomással százalékos alapon. A százalékos elszámolási rendszert a talajmunkákon kívül kiterjesztik a szállításokra és a gabonamagvak tisztítására is. /MTI/

-o-o-o-

Másodszor virágoznak, sőt másodszor teremnek a fák a Mecsek vidékén

1958. szeptember 22.

A Mecsek vidékén nem szokásosan jelenség ugyan a szeptember végi másodvirágzás, az ideiglenes rendkívüli száraz, meleg nyár és őszelője azonban mégis feltűnő változásokat okozott a természet rendjében. Pécsott az utcákon és terokon álló gesztenyefák szinte tavasziasan dúsan virágozókat öltöztek, a villányi vasutvonal mentén - a méhek és méhészek öröme - ismét virít a fehér és lilá akác.

De nemcsak másodszor virágozó, hanem másodszor termő fák is szép számmal találhatók Baranyában. A Mecsek déli lejtőjén, Mohácsi Forrás gyümölcsösében például másodszor hozott termést egy őszibarackfa. A másodszor kötött barackok színe és íze semmiiben nem különbözik az első termésüktől. Mohácsán egy dunaparti utcában, Prasinger Ferencné kertjében másodszor terem a Csabagyöngye szőlő. Az első termést még július végén leszedték, s a másodszor hozott fürtök is már puhulnak, édesednek. Mire a kősi fajta ju szőlőket szüretelik, a másodtermésű Csabagyöngye is beéri. /MTI/

-o-o-o-

14.25

B 22. kiadás

1958. szeptember 22. 11 óra 55 perc

Az MTI Fotó szeptember 22.-i képanyaga

1958. szeptember 22.

25 millió forintos költséggel fejlesztik a Chinoin Gyógyszer- és Vegészeti Gyárat
Képek a Szigetvári Cipőgyárból
Épül az ország hetedik hibridkukorica-üzeme
Szedik a cukorrépat a kondorosi Új Élet Tszes-ben
Látogatás a budapesti Március 15. Tsz-ben
Képek a Kerepesi uti lakótelepről
Képek a Mezőgazdasági Kiállításról
Német vadászok Magyarországon
Yehudi Menuhin zenekari hangversenye az Erkel Színházban
Képek a most megnyitott soponyi gyermekvárosról.
Bohumil Múcha csehszlovák iskola- és kulturálisügyi miniszter-helyettes látogatása a XIV. ker. István gimnáziumban.
Bányászkeskő Tatabányán
Vilt Tibor szobrászművész elkészítette a Tiszalöki Erőmű nyolc méter magas szobranak gipszmodelljét
Modern táncbemutató a Népművelési Intézet székházában
Röport egy 100 éves dédnagymamáról. /MTI/

Tanulmányozni fogják az egyszerű szervezetek szaporodását az űrben - Hol lehet felállítani az űrhajózási állomásokat - Befejeződött a Csillagászati Hét

1958. szeptember 22.

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat csillagászati szakosztálya és az Uránia Csillagvizsgáló rendezésében megtartott nagy érdeklődéssel kísért Csillagászati Hét befejeződött. A tudományos előadásorozat utolsó napján Nagy István György előadása hangzott el a mesterséges holdak kozmikus laboratóriumairól.

Előadása bevezető részében a kozmikus laboratóriumok műszerezésével foglalkozott. Elmondotta, hogy a mérési értékeket műszerek segítségével határozzák meg a mesterséges holdakban elhelyezett kozmikus laboratóriumok. Az értékeket rádiójelekké alakítják át, s ezeket a földi megfigyelő állomásokhoz továbbítják. Természetesen a műveletek megoldásához egyéb segédberendezések is szükségesek. Így például a látárolók, rádióadók és különböző áramforrások. /Folyt.köv./

B 23. kiadás

1958. szeptember 22. 15 óra - perc

/Tanulmányozni fogjákfolyt.

Az eddigi tudományos vizsgálatok bebizonyították, hogy például az amerikai Explorer I. 120 perc alatt hét mikro-meteorral találkozott, holott az eddigi elméleti számítások szerint ilyen számú meteorral néhány perc alatt kellett volna összeütköznie. Ez igen fontos adat az űrállomások tervezése szempontjából. Megállapították, hogy ezer kilométer hosszúságban már erős sugárzási övezet kezdődik. Ez a sugárzás 13.000 kilométer távolsáig terjed. A sugárzás erőssége ezerszerese a várt értéknek, ami azt jelenti, hogy az élő szervezet néhány óra alatt megkapja egy egész heti sugár-adagját. Ezért az űrállomásokat, ha a sugárzási övezetben keringenek, különleges sugárvédő berendezéssel kell ellátni, vagy a sugárövezet határán túlra kell telepíteni. Az eddigi vizsgálatok azt mutatják, hogy ezt a nagy sugárzást a napról származó protonra és elektronra szétesett hidrogénatomok plazmarezgései okozzák.

Nagy István György beszámolójának érdekes része volt, hogy a közel jövőben tanulmányozni fogják az egyszerű szervezetek szaporodását a súlytalanság körülményei között. Tervezik, hogy a mesterséges holdakban élesztőgomba tenyésztet helyeznek el, ennek alapján mérik majd a szaporodás alkalmával a felszabadult gázok nyomását. Ezzel egyidejűleg egy földi laboratóriumban azonos gombatorzsából álló ellenőrző vizsgálati állomást állítanak fel. A földi tenyésztet a mesterséges holdban elhelyezettel azonos hőmérsékleten és sugárzási körülmények között tartják. Ezzel meg tudják állapítani az eltérést a két tenyészt szaporodása között, illetve azt, hogy a szaporodásra milyen hatást gyakorol a súlytalanság. /MTI/

B 24. kiadás

1958. szeptember 22. 16 óra 10 perc

Harisnyaröntgen - vevőszolgálat, új szaküzletek - Bőséges készletek meleg alsóneműből

1958. szeptember 22.

Az őszi-téli felkészülésről tájékoztatták hétfőn délután a sajtó munkatársait a Röltex Vállalat kulturális termében.

Többek között elmondották, hogy az őszi beköszönése nem okoz majd fennakadást a lakosság áruellátásában, mert a kereskedelem már a nyár utolján megkezdte az őszi-téli forgalom előkészítését. Ennek köszönhető, hogy nemcsak az áruk mennyisége, hanem a választéka is nagyobb, mint az utóbbi évek bármelyikében volt.

A üzletekben és a raktárakban mintegy 30.000 bundanadrág, 20.000 gyermek tréningruha, csaknem 25.000 férfi flaneling, alsónadrág és pizsama várja a vevőket. Hasonlóképpen nagy készlettel rendelkeznek ágyneműből. Párnahuzatból, anginből, paplanlepedőből a legkényesebb igényeket is ki tudják elégíteni. A terveikről szólva elmondották, hogy több szakosított üzletet nyitnak az év végéig. Fejlesztik a szolgáltató tevékenységüket is. Vállalnak előrajzolást, aszurozást, himzést, párna- és függöny montírozást, kereskedelmi szaktanácsadást, olyan tevékenységeket, amivel eddig az állami vállalatok nem foglalkoztak. Október elején a Rákóczi ut 38. számú házban harisnya szaküzletet létesítenek. Az üzletben harisnya röntgengépet szerelnek fel. Az ötletes szerkezet sok utólagos bosszúságtól kíméli majd meg a vásárlókat.

Gyermekek részére Mikulásra és karácsonyra gombtársasjátékokat árusítanak. Ezenkívül meseszöveget tartalmazó csomagolópapírt és matricajátékokat hoznak forgalomba. Mit mondtak, az idei áruválaszték nemcsak nagyobb, hanem a forgalomba hozott áruk, főként a női nylon-holmik, pulóverek esetében is jutnak a fogyasztókhöz, mint eddig. /MTI/

131 különjáratot indított a MÁVAUT a hét végén az ország legszebb kiránduló helyeire

1958. szeptember 22.

A kirándulók és a pihenni vágyók szívesen veszik igénybe a MÁVAUT különjáratait, amelyeken kényelmesen és gyorsan jutnak el uticéljukhoz. Most vasárnap a MÁVAUT 131 különjáratot indított az ország különböző részeire, így többek között Hillafüredre, Mátrába, Aggtelekre, Dobogókőre, Pécsekre. Nagyon sokan keresték fel ezen a vasárnapon Visegrádot is, úgyhogy a menetrend szerint közlekedő járatokat meg kellett erősíteni. /MTI/

154

B 25. kiadás 1958. szeptember 22. 16 óra 15 perc

Magyar küldöttség utazott az Osztrák Földtani Társulat jubileumi ülésére

1958. szeptember 22.

Szeptember 23-án nyílik meg Bécsben az 50 éves Osztrák Földtani Társulat jubileumi kongresszusa. A kongresszusra a magyar szakembereket is meghívták. Képviselőnkben Bauma Viktor, a Nehézipari Minisztérium érc- és asványbányászati főosztályának mérnöke, valamint dr. Varju Gyula geológus utazott az osztrák fővárosba. /MTI/

-o-o-o-

Egymillió forint jövedelem üvegházi hajtásból

1958. szeptember 22.

A hajdusoboszlói Kossuth Termelőszövetkezet 5.000 négyzetméter alapterületű termálvizsel fűtött üvegházaiból eddig egymillió forint értékű primőr zöldséget, virágot értékesített. A téli hónapokban piacra kerülő saláta, paradicsom és uborka ültetését, palántázását már megkezdték, kapálják a diónagy-ságu gyümölcsöt növesztő paradicsom ültetvényeket. A tervek szerint karácsonyra több mint 50.000 salátát adnak a kereskedelmnek. /MTI/

-o-o-o-

Rendezik a debreceni tanyavilágot

1958. szeptember 22.

Debrecen város tanácsa az Építésügyi Minisztérium Városépítési Tervező Vállalatával elkészíttette Debrecen nagykiterjedésű tanyavilágának területi rendezési tervét. Több mint 600 négyzetkilométer területen végeztek a mérnökök vizsgálatokat, méréseket. A tervjavaslat három területtel foglalkozik a telepítését tűzi célul. Ezekon a területeken hat új község telepítését tervezik. Különösen jelentős, hogy a város külterületi részén, a nyírségi homokbuckák nyulvanyain elterülő oráspusztákat egyetlen területteliségű formálják. /MTI/

-o-o-o-

B 26. kiadás 1958. szeptember 22. 16 óra 15 perc

Ausztriában esik az eső, egy-két napon belül Budapesten is emelkedik a Duna vízszintje, s errelőre sikerül elkerülni a vízhiányt

1958. szeptember 22.

Az utóbbi pár nap alatt tovább apadt a Duna, s legutóbb már csak 206 centiméter volt a vízállás. Közben pedig a szokatlánul enyhe időjárás következtében nőtt a vízfogyasztás Budapesten, már az elmúlt hét végén tartani lehetett attól, hogy Budapest különböző részein vízhiány jelentkezik. A Vízművek vezetőinek megállapítása szerint hétfőn, vagy kedden víztakarékos sági intézkedéseket kellett volna életbe léptetni.

Közben azonban, - szerencsére - Ausztriában megindult az esőzés, nagyobb mennyiségű csapadék hullott, úgy-hogy egy-két napon belül a Duna vízszintje előreláthatólag 50 centiméterrel emelkedik. Így azután az utolsó pillanatban sikerül elkerülni a vízhiányt, tekintve, hogy a magasabb vízállással ma már számolni lehet, s addig is a tartalékokat nyugodtan a fogyasztók rendelkezésére lehet bocsátani. /MTI/

-. -

Megérkezett Budapestre az új rizs

1958. szeptember 22.

Hétfőn délelőtt a budapesti Hántolómalmom udvarán ünnepélyes külsőségek között fogadták az idei első rizszállítmányt. A mezővárosi termelőszövetkezetek küldtek 14 vagon kiváló minőségű terményt. Az ünnepségen megjelent Hernádi Mátyás, az Élelmezésügyi Minisztérium Malomipari Igazgatóságának helyettes vezetője, aki elmondotta, hogy az idei rizs minősége jobb az előző évinél, a szemek teltebbek, a neivessége pedig egy százalékkal alacsonyabb szokványánál. Az Élelmezésügyi Minisztérium Malomipari Igazgatóságának előzetes értesülései alapján a rizsfüldékről jó átlag termés várható. Az idei termés teljesen fedezi a belföldi szükségletet, ugyanakkor exportra is jut. Hántolómalmunk a rizsaratás megkezdése előtt befejezték a berendezések karbantartását, a gépek felújítását, s így a rizs érkezésekor azonnal megkezdődhet a hántolás. /MTI/

-. -

B 27. kiadás 1958. szeptember 22. 17 óra 10 perc

Kínai fiatalok találkozája a budapesti ifjúsággal

1958. szeptember 22.

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága és budapesti bizottsága szeptember 24-én, szerdán délután fél 6 órai kezdettel ifjúsági nagygyűlést rendez a Sportcsarnokban. A nagygyűlésen a Kínai Kommunista Ifjúsági Szövetség hírnökeiben tartózkodó küldöttsége találkozik a budapesti fiatalokkal. Az ünnepségen felszólal Borbély Sándor, a KISZ Központi Bizottságának titkára és Van Vei, a Pínei Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottságának titkára. /MTI/

-. -

Laki István kitüntetés

1958. szeptember 22.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Laki Istvának, az MSZMP Baranya megyei végrehajtó bizottsága első titkárnak - 60. születésnapja alkalmából - eredményes munkája elismerésül a Munka Érdemrend kitüntetését adományozta. A kitüntetést hétfőn Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke nyújtotta át. Jelen volt Marosán György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, Sándor József, az MSZMP Központi Bizottságának tagja és Kriktóf István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára. /MTI/

-. -

Harlo Lukanov,

1958. szeptember 22.

a Bolgár Népköztársaság Külügyminisztere táviratban mondott köszönetet dr. Sik Endrének, a Magyar Népköztársaság/nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságaiért. /MTI/
Külügyminiszterének a Bolgár Népköztársaság

-. -

B 28. kiadás 1958. szeptember 22. 17 óra 45 perc
cipőipariBudapesten rendezik meg az első nemzetközi kongresszust, amelyen tizenhét ország hetven képviselője vesz részt

1958. szeptember 22.

A Bőr- és Cipőipari Tudományos Egyesület hétfőn délután sajtótájékoztatót tartott, amelyen ismertette az első nemzetközi cipőipari kongresszussal kapcsolatos előkészületeket. A kongresszust Budapesten rendezik meg és a nemzetközi találkozón tizenhét ország hetven képviselője vesz részt. A baráti államokon kívül bejelentették részvételüket az olasz, az osztrák, a svájci, az angol, a francia, az indiai és a nyugatnémet szakemberek is.

A tanácskozás alkalmával ötven előadáson foglalkoznak a bőr-, a cipő- és a szőrmeipar problémáival és megvizsgálják, hogyan fejlődött a felsőbőrök kiegészítésének technológiája, milyen eljárásokkal lehet növelni a talpak élettartamát, s a cipőgyártással kapcsolatos egészségügyi problémákat is megvizsgálják. Megvitatják továbbá a szőrmefestés új technológiáját is.

A kongresszust megelőzően kiállítás nyílik a Technika Házában, ahol a bőrdiszziptar bemutatja 400-500 új modelljét.

A kongresszust október 2-án, a Magyar Tudományos Akadémián Nagy Józsefné könnyűipari miniszter nyitja meg. /MTI/

--

Felülvizsgálják az éttermek ételárát - Csak szakképzett kereskedők foglalkoztathatók - Enyhül a szállodai hiány - A KPVDSZ vezetőségének ülése

1958. szeptember 22.

A Kereskedelmi, Pénzügyi és Vendéglátóipari Dolgozók Szakszervezetének vezetősége hétfőn egésznapos tanácskozásán megvitatta a hároméves terv célkitűzéseit, a földművelés-szövetkezeti dolgozók szerepét a mezőgazdaság szocialista átszervezésében, valamint harmadik napirendi pontként foglalkoztak a szakszervezet kulturális nevelőmunkájával. Az ülésen megjelent Tausz János belkereskedelmi miniszter és Nyers Rezső, a SZÖVOSZ elnöke is.

/folyt.köv./

B 29. kiadás 1958. szeptember 22. 17 óra 50 perc

/Felülvizsgálják az éttermek.....1.folyt./

A hároméves terv feladatairól Ligeti László, a szakszervezet főtitkára tartott előadást. Elmondotta, hogy a hároméves tervben a kiskereskedelem áruforgalma évente mintegy 13-14 százalékkal növekedik. Ezen belül az élelmiszerkereskedelem és a vendéglátás forgalma öt százalékkal, az iparcikkereskedelemé pedig 23 százalékkal növekedik. A hároméves tervben befejezik a Lotto és az Alkalmi Áruház építését. Ezenkívül várható a Divatcsarnok újjáépítése, továbbá a Corvin és a Párizsi Áruház átalakítása. Előadásában utalt arra, hogy a hároméves tervben enyhül majd a szállodahiány is, mert erre az időszakra esik a Gellért, a Royal és a Metropol szálloda újjáépítése, továbbá az új dunaparti szálloda építkezésének megkezdése is. A vidék szálloda hálózatát is korszerűsítik.

A továbbiakban a termékek mennyiség növekedéséről, az új eladási formákról és módszerekről beszélt. Az élelmiszerkereskedelemben a hároméves terv során többszörösére növelelik az önkiszolgáló boltok számát.

A hagyományos vendéglátóipari formák megtartásán és továbbfejlesztésén kívül fokozatosan mind több tejvendéglőt, bisztrót, önkiszolgáló vendéglőt kell létesíteni a hároméves tervben. A fejlődés iránya az, hogy a még meglévő italboltokat is kis vendéglőkké kell átalakítani. Beszède végén a kereskedelem színvonalának emeléséről, a szakoktatás fokozásáról beszélt. Elmondotta, hogy a nyár óta már csak szakképzett, vagy képesítéssel rendelkező dolgozót alkalmazhat a kereskedelem.

A főtitkár előadását vita követte. Tausz János belkereskedelmi miniszter a munkásvédelmi intézkedésekről beszélt. Elmondotta, hogy ezzel a problémával eddig a tanácsi kereskedelmi osztályok foglalkoztak. Megígérte, hogy rövidesen mintegy kétmillió forintot fordítanak munkásvédelmi berendezések beszerzésére. A vendéglátóiparról szólva kijelentette, hogy felülvizsgálják az éttermek ételárát. Az ár- és a haszonkulcs módosításával minden bizonnyal megoldódik ez a probléma is, - jelentette ki végezetül.

Ezután Nyers Rezső a szövetkezeti kereskedelem és vendéglátóipar problémáival foglalkozott.

/folyt.köv./

B 30. kiadás 1958. szeptember 22. 6 óra 10 perc

/Felülvizsgálják az éttermek...2.folyt./

S záret után a tanácskozás folytatta munkáját. Második napirendi pontként Szász Ferencné, a Kereskedelmi, Pénzügyi és Vendéglátóipari Dolgozók Szakszervezetének titkára referátumát vitatták meg. Az előadó vázolta a földművelésszövetkezetek és dolgozók feladatát a mezőgazdaság szocialista átvezetésében. Rámutatott a kezdeti nehézségekre és azokra a hibákra, amelyek az elmúlt 13 évben akadályozták a földművelésszövetkezeti mozgalom töretlen fejlődését. Beszéde végén a soronlevő feladatokkal, a felvásárlással és a falu ellátásával foglalkozott.

A harmadik napirendi pont előadója Asztalos Róbert, a KPVD SZ titkára, a szakszervezet kulturális nevelőmunkáját ismertette.

A felszólalók saját területükről idézett példákkal és javaslatokkal egészítették ki az előadásokat. /MTI/

..

Kínai turisták Budapesten

1958. szeptember 22.

Hétfőn a Szovjetunióból jövet megérkezett a ferihegyi repülőtérre az első kínai turistacsoport. A 21 főből álló csoport tagjai kiváló munkások. A kínai turisták négy napot töltenek Magyarországon, majd Bulgáriába utaznak. /MTI/

..

Megváltozott a felfogadási idő a kerületi tanácsoknál

1958. szeptember 22.

A fővárosi tanácshoz az elmúlt hetekben több javaslat érkezett a kerületekből a felfogadási idő csökkentésére. A javaslatokat ezzel indokolták, hogy az egész heti felfogadás túlságosan lekötí a kerületi tanácsokat, nehezíti a helyszíni ellenőrzéseket és az ügyintézkést.

A fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke ennek az észrevételeket figyelembe véve úgy intézkedett, hogy a kerületi tanácsoknál ezután szombaton nem lesz felfogadás. A hét többi napján azonban a meghatározott felfogadási idők megtartása kötelező. /MTI/

..

A/4

B 31. kiadás 1958. szeptember 22. 6 óra 05 perc

Befejeződött Budapesten a választásra jogosultak összeírása - A kerületi tanácsoknál kell jelentkezni azoknak, akik még nem töltötték ki összeírólapot

1958. szeptember 22.

Az elmúlt héten a fővárosban mintegy 7.000 összeíró-biztos járta sorra a lakónházakat és osztotta szét a választói névjegyzék elkészítéséhez szükséges összeíró lapokat. Az összeíró lapokon fel kellett tüntetni a választásra jogosult személy családi és utónevét, állandó bejelentett lakhelyét, foglalkozását, születési évét, helyét és hónapját, továbbá állampolgárságát.

Az összeírások hétfőn fővárosszerte befejeződtek. Az összeíró-biztosok körülbelül 1.400.000 választásra jogosultat vettek számba és a kitöltött lapokat eljuttatták a kerületi tanácsokhoz. A fővárosi tanács igazgatási osztályán elmondták, hogy a budapesti lakosok ideiglenes választási névjegyzéke összeállításának első szakasza ezzel lezárult. Az összeírások mindentől zavartalanul bonyolódtak le a keddtől péntekig a tanácsok végrehajtó bizottsága valamennyi kerületben elbírálja: az összeíró lapokon feltüntetett adatok alapján kik kerülhetnek fel az ideiglenes névjegyzékre, s kik azok, akikre a kizárási okok valamelyike vonatkozik. Ez utóbbiak természetesen nem szerepelhetnek majd a választásra jogosultak listáján.

Az igazgatási osztály felhívja azokat, akik valamilyen okból hétfőig nem töltötték ki összeíró lapot, feltétlenül jelentkezzenek az illetékes kerületi tanács végrehajtó bizottságánál, ahol azt pótlólag kiállíthatják.

A hét végén a tanácsoknál alakult munkacsoportok megkezdik az ideiglenes jegyzékek összeállítását. Ezeket előreláthatólag október 3-ig elkészítik és október 9-16 között közzé kell tenniük. Az egész kerület ideiglenes névjegyzékét a tanács épületében lehet majd megtekinteni, a belterületeken azonban a lakónházak kapualjában is kifüggesztik az ottlakó választásra jogosult személyek névsorát.

A jegyzék közzétételére tétlenül ideje egyszersmind felfogadási idő is. Ez alatt az idő alatt tehát mindenki élhet kifogással - akár a jegyzékből történt kihagyás, akár valakinek törvénnyel felvétele miatt. A felfogadásokat október 17-ig kell szóban vagy írásban közölni a tanács végrehajtó bizottságával. A kifogásokat igen gyorsan elbírálják. A tanács - vagy ha az nem illetékes - a bíróság három nap alatt dönt a felfogadási jogosságáról, vagy elutasításáról. A végleges választói névjegyzék összeállítását a tanácsok csak a felfogadási idő letelte után kezdik meg. /MTI/

-o-o-o-

B 32. kiadás 1958. szeptember 22. 18 óra 45 perc

Megalakult a Vas megyei békebizottság katolikus papi bizottsága

1958. szeptember 22.

Az Országos Béketanács és a Hazafias Népfront Vas megyei bizottsága rendezésében hétfőn Szombathelyen értekezleten vettek részt a Vas megyei katolikus papság képviselői, hogy meghallgassák dr. Beresztóczy Miklós címzetes prépostnak, az Országos Béketanács katolikus bizottsága titkárnak beszámolóját a békevilágmozgalom tizéves fejlődéséről.

- Mi papok, egyházi emberek is a békét akarjuk szolgálni, - mondotta. - Béketörökvéseink két alapvető pilléren nyugszanak. Az egyik: hűségünk az egyházhoz és tanításaihoz. A másik: hűség a néphez és annak szolgálatához. A két pillér alkalmas arra, hogy ráépítsük a mi béketörökvéseinket is, a papi békemozgalmat. Mai összejövetelünk célja, hogy a magyar békevilágmozgalom szervezését elindítsuk, szervezettel megalapozzuk a Vas megyei papi békevilágmozgalmat. Kérek minden Vas megyei papot, hogy a békevilágmozgalom tizéves fejlődésének eredményeit reálisan mérlegelve, hivatásuknál fogva munkálkodjanak béke ügyéért, - mondotta befejezésül dr. Beresztóczy Miklós.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után megválasztották a 17 tagú Vas megyei katolikus papi békebizottságot. A bizottság elnökévé dr. Szalay Albert cellóművelői plébánost, titkárává Lantos István vönöcki esperest választották. /MTI/

-o-o-o-

A pekinger állatkert értékes ajándéka a Fővárosi Állat- és Növénykertnek

1958. szeptember 22.

A pekinger állatkert értesítette a Fővárosi Állat- és Növénykert igazgatóját, hogy az ősszel 23 állatot küld Budapestre.

Az értékes ajándékküldeményben 2 pettyes leopárd, 2 párduc-hiúz, 10 majom, 10 vörösbarna mackó, 1 ázsiai vadkutya, 2 szocson papagály, 2 salamander és 2 python kígyó érkezik. /MTI/

-o-o-o-

Meghalt Mathiász Kálmán

1958. szeptember 22.

Vasárnap reggel, 24 éves korában meghalt Mathiász Kálmán nyugdíjas MÁV főintéző, a világhírű szőlőmetsző Mathiász János fia. Mathiász Kálmánt szeptember 1-én tüntették ki az idén első ízben elismerő Matyi díjjal. /MTI/

-o-o-o-

B 33. kiadás 1958. szeptember 22. 18 óra 40 perc

Straub F. Brunó akadémikus nyilatkozata a Nemzetközi Biokémiai Kongresszusról

1958. szeptember 22.

A Nemzetközi Biokémiai Unió szeptember elején megrendezett bécsi kongresszusán a magyar résztvevők között ott volt Straub F. Brunó Fossuth-díjas akadémikus, aki tapasztalatairól a következőket mondta az MTI munkatársának:

- Azt hiszem, nemcsak a biokémikusok, hanem más tudományágak képviselőinek nemzetközi tanácskozásán sem vettek még annyian részt, mint a Nemzetközi Biokémiai Unió bécsi kongresszusán. A világ különböző országaiból csaknem ötezen voltak jelen, köztük 20 Nobel-díjas tudós. A hazai biokémiai tudomány szempontjából nagyjelentőségű, hogy a korábbi hasonló tanácskozásokhoz képest sokkal nagyobb számban voltak jelen magyar résztvevők: számszerint harmincen, köztük számos fiatal kutató. Ez rendkívül jelentős a tudományos kapcsolatok megteremtése szempontjából, hiszen a legutóbbi idők kongresszusain a nagyon megnövekedett létszám miatt fokozódott az előadásokon kívüli közvetlen találkozások, eszmecsere jelentősége. Ezeken a megbeszéléseken közvetlen kapcsolatot teremthetünk azokkal a külföldi tudósokkal, kutatókkal, akiknek munkásságáról eddig csak az irodalomból értesültünk. A kapcsolatok kiépítését megkönnyítette, hogy a magyar biokémianak nagyon jó hírneve van külföldön, s ott is hiányolták, hogy nem ismerték személyesen azokat a magyar biokémikusokat, akiknek munkájáról csak a tudományos irodalomból szerezhettek tudomást.

Napjainkban a biokémiai kutatások egyre szélesebb kereteket öltenek, s a biológiai valamennyi ágával kapcsolatban vannak. A bécsi tanácskozások rendkívül széles témakörben folytak, szóba kerültek például az orvosi, a mezőgazdasági biokémia, az antibiotikum-, a gyógyszer-, a víruskutatás különböző kérdései. Összesen 1500 előadás hangzott el a tanácskozásokon, amelyek 23 szekcióban folytak. A szekcióüléseken kívül kilenc szimpóziumot és számos kollektívumot is rendeztek. A magyar résztvevők 10 előadásban adtak képet a tudományág hazai fejlődéséről. /folyt.köv./

B 32. kiadás 1958. szeptember 22. 18 óra 25 perc

Megalakult a Vas megyei békebizottság katolikus papi bizottsága

1958. szeptember 22.

Az Országos Béketanács és a Hazafias Népfront Vas megyei bizottsága rendezésében hétfőn Szombathelyen értekezleten vettek részt a Vas megyei katolikus pápáság képviselői, hogy meghallgassák dr. Beresztóczy Miklós címzetes prépostnak, az Országos Béketanács katolikus bizottsága titkárnak beszámolóját a békevilágmozgalom tízéves fejlődéséről.

- Mi papok, egyházi emberek is a békét akarjuk szolgálni, - mondotta. - Béketörökvésünk két alapvető pilléren nyugszik. Az egyik: hűségünk az egyházhoz és tanításaihoz. A másik: hűség a néphez és annak szolgálatához. A két pillér alkalmas arra, hogy ráépítsük a mi béketörökvésünket is, a papi békemozgalmat. Mai összejövetelünk célja, hogy a magyar békevilágmozgalom szervezőszeként elindítsuk, szervezettel megalapozzuk a Vas megyei papi békevilágmozgalmat. Kérek minden Vas megyei papot, hogy a békevilágmozgalom tízéves fejlődésének eredményeit reálisan mérlegelve, hivatásuknál fogva munkálkodjanak a béke ügyéért, - mondotta befejezésül dr. Beresztóczy Miklós.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után megválasztották a 17 tagú Vas megyei katolikus papi békebizottságot. A bizottság elnökévé dr. Szalay Albert collásmölki plébánost, titkárává Lantos István vönöcki esperest választották. /MTI/

-o-o-o-

A pekingi állatkert értékes ajándéka a Fővárosi Állat- és Növénykertnek

1958. szeptember 22.

A pekingi állatkert értesítette a Fővárosi Állat- és Növénykert igazgatóját, hogy az ősszel 23 állatot küld Budapestre.

Az értékes ajándékküldeményben 2 pöttyös leopárd, 2 párdac-hiu, 10 majom, 10 vörösceru mackó, 1 ázsiai vadkutya, 2 szecson papgály, 2 szalamander és 2 python kígyó érkezik. /MTI/

-o-o-o-

Meghalt Mathiasz Kálmán

1958. szeptember 22.

Vasárnap reggel, 34 éves korában meghalt Mathiasz Kálmán nyugdíjas MIV főintéző, a világhírű szőlőmetsző Mathiasz János fia. Mathiasz Kálmán szeptember 1-én tüntették ki az idén első ízben adományozott Mathiasz emlékéremmel. /MTI/

-o-o-o-

B 33. kiadás 1958. szeptember 22. 18 óra 40 perc

Straub F. Brunó akadémikus nyilatkozata a Nemzetközi Biokémiai Kongresszusról

1958. szeptember 22.

A Nemzetközi Biokémiai Unió szeptember elején megrendezett bécsi kongresszusán a magyar résztvevők között ott volt Straub F. Brunó Fossuth-díjas akadémikus, aki tapasztalatairól a következőket mondta az MTI munkatársának:

- Azt hiszem, nemcsak a biokémikusok, hanem más tudományágak képviselőinek nemzetközi tanácskozásán sem vettek még annyian részt, mint a Nemzetközi Biokémiai Unió bécsi kongresszusán. A világ különböző országaiból csaknem ötezen voltak jelen, köztük 20 Nobel-díjas tudós. A hazai biokémiai tudomány szempontjából nagyjelentőségű, hogy a korábbi hasonló tanácskozásokhoz képest sokkal nagyobb számban voltak jelen magyar résztvevők: számszerint harmincan, köztük számos fiatal kutató. Ez rendkívül jelentős a tudományos kapcsolatok megteremtése szempontjából, hiszen a legutóbbi idők kongresszusain a nagyon megnövekedett létszám miatt fokozódott az előadásokon kívüli közvetlen találkozások, eszmecsere jelentősége. Ezekben a megbeszéléseken közvetlen kapcsolatot teremthetünk azokkal a külföldi tudósokkal, kutatókkal, akiknek munkásságáról eddig csak az irodalomból értesültünk. A kapcsolatok kiépítését megkönnyítette, hogy a magyar biokémianak nagyon jó hírneve van külföldön, s ott is hiányolták, hogy nem ismerték személyesen azokat a magyar biokémikusokat, akiknek munkájáról csak a tudományos irodalomból szerezhettek tudomást.

Napjainkban a biokémiai kutatások egyre szélesebb kereteket öltenek, s a biológiai valamennyi ágával kapcsolatban vannak. A bécsi tanácskozások rendkívül széles témakörben folytak, szóba kerültek például az orvosi, a mezőgazdasági biokémia, az antibiotikum-, a gyógyszer-, a víruskutatás különböző kérdései. Összesen 1500 előadás hangzott el a tanácskozásokon, amelyek 23 szekcióban folytak. A szekcióüléseken kívül kilenc szimpóziumot és számos kollektívumot is rendeztek. A magyar résztvevők 10 előadásban adtak képet a tudományág hazai fejlődéséről. /folyt.köv./

B 34. kiadás 1958. szeptember 22. 1 óra 15 perc

/Straub F. Brunó...1. folyt./

A kongresszuson számos újabb eredményről számoltak be a felszólalók. Közülük csupán példaként és nem a kongresszus értékeléseként lehet egyeseket megemlíteni. Így például a vírusok szaporodásáról, amely mikrobiológiai problémának látszik, de amelyről ma már nyugodtan elmondhatjuk, hogy biokémiai probléma, érdekes új megállapításokat erősített meg a legújabb biokémiai kutatások alapján. A vírus - mint ismeretes - két alkotórészből: fehérjéből és nukleinsavból áll. Utóbbi határozza meg, hogy milyen vírusról van szó. A nukleinsavat el lehet választani a fehérjétől, s azzal újra egyesíteni lehet. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy a vírust, mint élő anyagot, nem élő komponensekre választhatjuk szét és újból összerakhatjuk, amikor is ugyanazokat a tulajdonságokat mutatja, mint az eredeti vírus. Az izolált nukleinsav éppúgy fertőz, mint maga az egész vírus és a fehérje csak azt a szerepet játsza, hogy megvédje a fertőzött szervezet védekezőképességével szemben.

A víruskutatás mellett a fehérje-szintézis témája is először szerepelt a biokémiai kongresszuson. Sok előadásban foglalkoztak ezzel a kérdéssel, ami azt mutatja, hogy ez, mint a biológia egyik alapkérdése, kísérletileg szintén tanulmányozhatóvá vált. Magyar részről tevékenyen részt vettünk ennek a kérdésnek a kutatásában és a kongresszusi megvitatásban is.

A kongresszussal kapcsolatban több új kezdeményezés történt. Így koordináló megbeszélést tartottak a biokémiai folyóiratok szerkesztői. Foglalkozott a kongresszus a tudományos szaknevezések szabályozásával. Az Unió kongresszusától függetlenül ugyanevezett szimpóziumokat is rendez. Az idei közgyűlésnek például beszámoltak arról, hogy tavaly Moszkvában megrendezték az élet keletkezésével, Japánban pedig az enzimekkel foglalkozó szimpóziumot. Mindkettőt nagyon pozitívan értékelték a közgyűlés. Értékes tapasztalatossá váltak az egyetemi biokémiai oktatásról és számos más kérdésről. A kongresszushoz kapcsolódva műszerkiállítás rendeztek. Itt meggyőződhetünk arról is, hogy további erőfeszítéseket kell tennünk műszer-ellátottságunk javítására, a hazai műszergyártás fejlesztésére.

A Nemzetközi Biokémiai Unió bécsi tanácskozásán egyhangulag úgy döntött, hogy legközelebbi kongresszusát 1961-ben Moszkvában rendezzi meg - mondotta befejezésül Straub F. Brunó akadémikus. /MTI/

--

180

B 35. kiadás 1958. szeptember 22. 11 óra 45 perc

Bohumil Mucha csehszlovák iskola- és kulturálisügyi miniszter-helyettes nyilatkozata magyarországi tapasztalatairól

1958. szeptember 22.

A hazánkban tartózkodó Bohumil Mucha csehszlovák iskola- és kulturálisügyi miniszterhelyettes hétfőn a XIV. kerületi I. István gimnáziumba látogatott el, ahol több órán át időzött. Dr. Konorót Gyula, igazgató ismertette a csehszlovák vendég előtt az iskola működését, majd a miniszterhelyettes felkereste a tanári könyvtárat, résztvett az első osztály vegtanóráján és orosz óráján, majd megtekintette a gimnázium kémiai, fizikai szertárát, valamint fotó-laboratóriumát. Utána meghallgatta az iskola növendékeiből alakult szimfonikus zenekar próbáját és tájékozódott a politechnikai oktatásról.

A látogatást követően az MTI munkatársa megkérte a csehszlovák miniszterhelyettest, hogy nyilatkozzék magyarországi utazásának céljáról és eddigi tapasztalatairól. Bohumil Mucha elmondta, hogy az 1958 évi csehszlovák-magyar kulturális munkaterv értelmében jött hazánkba. Látogatásának célja az volt, hogy megismerkedjék a felső- és középiskolai oktatás szervezetével, tartalmával és a magyar iskolarendszer fejlődésének perspektívájával.

- Itt-tartózkodásomat felhasználtam arra, - mondotta - hogy tanácskozzam az oktatás területén dolgozó vezetőkkel, a művelődésügyi minisztérium vezetőjével arról, hogyan oldhatnánk meg néhány olyan problémát, amelyek egyaránt érintik Magyarországot, Csehszlovákiát és a többi népi demokratikus államokat.

- Beszélgettem a budapesti Műszaki Egyetem vezetőivel, közöttük dr. Csűrös Zoltán Kossuth-díjas akadémikussal, az egyetem rektorával. Örömmel láttam a nagyarányú építkezéseket, amelyek nyomán egész egyetemi város alakul ki. Tapasztalataim szerint a Műszaki Egyetem fakultásának felszerelése, laboratóriumi berendezése tökéletesebb, mint a csehszlovák főiskolák egyes fakultásaié. Az egyetem rektori tanácsának tagjaival két alapvető kérdést vitattunk meg: hogyan lehet minél közelebb hozni az egyetemi ifjúság nevelését a gyakorlati élethez és hogyan tökéletesíthetjük egyetemistáinknak a marxizmus-leninizmusra épülő eszmei-politikai nevelését.

/Egyes /folyt.köv./

B 36. kiadás 1958. szeptember 22. 19 óra 10 perc

/Bohumil Mucha.....folyt./

Megbeszéléseinken örömmel állapítottuk meg, hogy a magyar és a csehszlovák felsőoktatási intézmények kapcsolata igen élénk, de mindkét részről kifejeztük azt a véleményt, hogy a kölcsönös együttműködést a jövőben méginkább igyekszünk erősíteni. Ezen túlmenően azonban úgy vélem, feltétlenül arra kell törekednünk, hogy a leglényesebb kérdések megoldásában valamennyi népi demokratikus állam egymással összhangban cselekedjék.

A továbbiakban a miniszterhelyettes az I. István gimnáziumban szerzett tapasztalatairól beszélt:

- A magyarországi iskolákban komolyan törekszenek az igazi, szocialista szellemi nevelésre. Igen nagyra értékelem, hogy a tantestület rendkívül sokoldalúan igyekszik az ifjúságot nevelni. Feltétlenül elismeréssel kell szólnom a politechnikai oktatás módszeréről, de az ifjúság esztétikai neveléséről is. Meggyőződtem róla, hogy a fiatalokat nemcsak a hazájuk iránti szeretetre, hanem az internacionalizmus szellemében nevelik. Kedves élmény volt számomra, amikor az egyik tanuló arra kórt, segítsen levelezés útján erősíteni a csehszlovák és a magyar diákok közötti kapcsolatot. Ugyancsak nagyon kellemes meglepetés volt számomra az a magas színvonal, amelyet az iskola szimfonikus zenekara, - ahogyan erről prózájukon meggyőződtem, - elért.

Módomban volt ellátogatni a Csepel Vas- és Fémművekbe - folytatta a miniszterhelyettes. Nagy szorgalmat, hogy a dicsőséges forradalmi hagyományokkal rendelkező üzem vezetői jól ismerik személyesen a Pilseni Vas és Fémművek vezetőit, mérnökeit. Csepeli látogatásom csak megerősítette bennem azt a véleményt: a szocialista táboron belül milyen hatalmas eredményeket hoz a termelés koordinálása. Néhány színházi előadást is megnéztem. Feltűnt nekem, hogy a közönség milyen elevenen és helyesen reagál az egyes politikai célzatu jelenetekre. Láttam például a Szélvihar című új magyar drámát, ami igen sokat segített nekem - és ha hazánkban előadnák, segítené a csehszlovák népnek is - abban, hogy jobban megértsük az 1956-os magyarországi ellenforradalom egyes jelenségeit, - mondotta Bohumil Mucha csehszlovák iskola- és kulturálisügyi miniszterhelyettes.

--

/MTI/

14/15

B 37. kiadás 1958. szeptember 22. 19 óra 45 perc

Zdenek Pluhár

1958. szeptember 22.

Állami díjas csehszlovák író, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének vendégként Budapestre érkezett. Az 1958 évi csehszlovák-magyar kulturális munkaterv alapján egy hetet tölt hazánkban. /MTI/

--

Ünnepélyes tanórvnyító a Hittudományi Akadémián

1958. szeptember 22.

A budapesti római katolikus Központi Hittudományi Akadémián hétfőn este volt a tanórvnyító ünnepély. Az épület dísztermében egybegyűltek között jelen volt Horváth János, az Egyháziügyi Hivatal elnöke, Kovács Vince váci püspöki helynök és Sik Sándor piarista tartományfőnök is.

Dr. Szörényi Andor lelépő dékán üdvözölte a megjelenteket, majd beszámolt az 1957-58-as tanévről. Ezt követően átadta a dékáni jelvényt a hivatalba lépő új dékánnak, dr. Erdey Ferenc professzornak. Ezután az új dékán megtartotta filozófiai témájú székfoglaló előadását.

A mostani tanévben 155 papnövendék folytatja tanulmányait a Központi Hittudományi Akadémián, köztük 28 elsőéves. /MTI/

--

MTI BELFÖLDI HIREK

B 38. kiadás 1958. szeptember 22. 21 óra 40 perc

Időjárásjelentés

1958. szeptember 22.

A meteorológiai Intézet jelenti 1958. szeptember 22-én, hétfőn este 21 órakor:

Felhős idő, sok helyen esővel

Nyugat-Európában és Közép-Európa északi területein hűvös, csapadékos az időjárás. E területeken a nap folyamán csak 17-20 fokig emelkedett a hőmérséklet. A Kárpát-medence délkeleti felében, a Balkánon, valamint Dél-Olaszországban továbbra is kellemes meleg volt az idő. A legmagasabb nappali hőmérséklet 27-30 fok között váltakozott.

Hazánkban hétfőn nyugat felől fokozatosan megnövekedett a felhőzet és estére már mindenütt leborult az ég. Az északnyugatról beáramló hűvös légtömegek hatására a Dunántúlon reggel óta kisebb-nagyobb megszakításokkal esett az eső. Az eddig beérkezett jelentések szerint a legtöbb csapadék a nyugati határszálon hullott, Szombathelyről 20, Sopronból 19, Szentgotthárdról 8, Zalaegerszegről 7 milliméter csapadékot jelentettek. Az ország északnyugati és délkeleti részei között jelentős hőmérséklet különbség alakult ki, a nyugati határmenti megyékben csak 17-19 fokig emelkedett a hőmérséklet, míg ugyanakkor Békés és Csongrád megyében 27-29 fokos hőmérsékleti maximumokat mértek.

Budapesten hétfőn 21 órakor a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

Várható időjárás kedden estig: felhős idő, sok helyen esővel, megélénkülő északnyugati, északi szél, a hőmérséklet általában csökken, nyugaton már alig változik.

Várható legalacsonyabb hőmérséklet ma éjjel: 12-15 fok.

Legmagasabb nappali hőmérséklet kedden: általában 17-20 fok, délkeleten 21-23 fok között.

/MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 39. kiadás 1958. szeptember 22. 22 óra 05 perc

Mekezdődött az ünnepi Bartók hangversenysorozat

1958. szeptember 22.

Hétfőn este az Erkel Színházban ünnepélyesen mekezdődött a Bartók Béla emlékezetének szentelt hangversenyek sorozata. A nyitó koncerten mejelent Marosán György államminiszter, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, Fenke Valéria művelődésügyi miniszter, Orbán László, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, Aczél György, a művelődésügyi miniszter első helyettese, s a magyar politikai, társadalmi és kulturális élet számos más kiváló képviselője. Ott volt a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője és tagja. Eljöttek a Bartók fesztiválra érkezett neves külföldi művészek és zenetudósok is.

A koncert műsorán Bartók Béla: Négy zenekari darabja, Hegedűversenye, és a Cantata profana szerepelt. Közreműködött Yehudi Menuhin, a világhírt hegedűművész, Faragó András, Ujvárdy Tibor és a Budapesti Kórus. A Magyar Állami Hangversenyzenekart Ferencsik János főzenei igazgató vezényelte. A közönség forró ünneplésben részesítette a koncertező művészeket. /MTI/

-.-
- V é g e -